

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XV.

V Ljubljani, v torek 10. maja 1932.

Štev. 53.

Po izjavi finančnega ministra

V razgovoru z generalnim direktorjem dr. Slokarjem se je sedanji finančni minister dr. Gjorgjevič dotaknil tudi vladne finančne politike ter pri tej priliki pooblastil dr. Slokarja, da objavi njegovo izjavo o trdni volji vlade, da se ohrani tečaj dinarja na sedanji višini in da se z vsemi sredstvi prepreči in onemogoči vsaka inflacija. Z veseljem in zadoščenjem je vsa gospodarska javnost pozdravila to jasno in določno izjavo finančnega ministra in to tem bolj, ker jo močno podkrepljujejo mnoga dejstva, ki vsa dokazujejo, da ne obstoji nevarnost inflacije. Stroga uredba štednje v vsem državnem gospodarstvu, redukcija uradniških plač, ostre devizne odredbe, vse to so markantni dokazi vladne protinflacijske politike in že ti dokazi so tako močni, da morajo prepričati. Kljub temu pa je prišla tudi izjava finančnega ministra v pravem času, ker je bil z njo dokaz zaključen, ker je, rekli bi, manjkala pika na i, dokler ni bila izrečena tudi ta izjava. S to izjavo je dokaz zaključen, obenem pa tudi jasno dokumentirano, da je vlada stala svojo dolžnost do dinarja.

Sedaj je treba samo še eno, da stori svojo dolžnost do dinarja tudi naša javnost in potem je minila prav vsaka nevarnost za našo valuto in vsi gospodarski krogi bodo mogli mirno in z zaupanjem gledati v bodočnost.

Nobenega dvoma ni, da je velik del naše javnosti tudi v resnici izvršil svojo dolžnost do dinarja in zvesto zaupal naši valuti ter na njej zidal vse svoje kalkulacije. Na žalost pa vsa javnost ni imela tega zdravega zaupanja in nekaj časa je kar zavladala epidemija nezaupanja, da so izgubili za hip pravo orientacijo tudi ljudje, ki so bili vedno vzgledno zvesti svoji dolžnosti do celote. Danes je k sreči ta epidemija nezaupanja ustavljena in zaupanje v naš dinar ter v zdravo silo našega gospodarstva se vrača vsepovsodi. Zatreti pa je treba sedaj tudi zadnje sledove prejšnje epidemije in v tem oziru je treba postopati radikalno in neizprosno, ker le tako bo za vedno odstranjena vsaka nevarnost, da se še kdaj povrne bivša bolezen nezaupanja.

In baš v tem pogledu je izjava finančnega ministra posebno važna, ker more na tej jasni in nedvoumni izjavi vsa javnost spoznati, kako neosnovano in neutemeljeno je bilo vse prejšnje nezaupanje in da zato pravilno vodi svoje gospodarstvo samo tisti, ki ga gradi na zaupanju do naše valute. Izjava finančnega ministra je tako uvod v novo dobo ozdravljenja, ko mora doživeti neuspeh vsak, ki bi hotel iz kakršnihkoli namenov razburjati in begati javnost. Zato je potrebno, da postane izjava finančnega ministra javna direktiva za vso javnost in v njej izraženo načelo tudi prepričanje vse javnosti.

Iz vsega tega pa izhaja kot nujen zaključek zahteva, da se že enkrat nastopi proti onim, ki so kot prvi povzročili krizo na našem finančnem trgu, s tem, da so pričeli nalagati svoj denar v tujini. Nihče ni našemu gospodarstvu tako škodoval, ko oni ljudje, ki so povzročili beg dinarja iz dežele, kajti dvakratno škodo je povzročilo njih brezvestno nalaganje denarja v tujini. Povzročili so pomanjkanje denarja v domovini, obenem s tem pa tudi omajali zaupanje v naš denar. Tuji listi so imena nekaterih teh naših ljudi objavili, res ne vemo, zakaj jih ne bi objavili tudi naši listi, ker res ne vidimo nobenega razloga, da bi se ščitili ti škodljivci našega gospodarstva. Saj pri tem ne gre za to, da bi se ta odkritja zlorabljala v kakšne temne demagoške svrhe, temveč da se z javno obsodbo v kali zatre vsak poskus, da bi še kdo hotel slediti vzgledu teh ljudi. V uporabi tega ostrega sredstva, kar bi vsekakor bila javna obsodba javnosti, pa bi se tudi silno krepko naglasila volja merodajnih

krogov, da hočejo braniti dinar proti vsakomur. Na ta način bi dobila izjava finančnega ministra najmočnejše izpolnilo in sicer tako močno, da bi bil tudi vsak dvom v stabilnost naše valute izključen,

ker bi bil že smešen tisti, ki bi hotel dvomiti. In takšen zaključek izjava finančnega ministra zasluži in zato naj tudi do njega pride in potem bomo vsaj z eno nogo že iz krize.

Osnutek zakona o pobijanju draginje in stališče naših gospodarskih zbornic

Zakon je v sedanjih prilikah nepotreben

V soboto popoldne se je v poslopiju beograjske trgovske zbornice vršila konferenca vseh gospodarskih zbornic v naši državi; na tej konferenci se je razpravljalo o stališču, ki ga naše gospodarske zbornice zavzemajo glede načrta novega zakona o pobijanju draginje. Konferenca je prišla do zaključka, da je donajanje takega zakona v sedanjih razmerah nepotrebno. Cene življenjskih potrebščin in blaga sploh so radi velikih zalog na eni strani in radi ostre konkurence na drugi strani danes take, da je absolutno nemogoče misliti na njih povišanje, vsaj dokler vlada prosta konkurenca. Sicer pa je predloženi zakonski načrt tak, da po svoji vsebini nikakor ne podaja garancije za kako ublažitev eventualne draginje, ampak vsebuje povprečini le gole formalnosti, ki odpirajo na široko vrata šikanam, kar bi z vso težino

zadelo prvenstveno naše male trgovce in male obrtnike.

Konferenca je dalje ugotovila, da ta zakonski načrt ni izdelan v skladu z drugimi zakoni, ampak, da predstavlja v zakonodajno tehničnem oziru neko svojevoljno sestavljeno zmes, ki posega preko meje v veljavne kazenske in administrativne predpise odnosno zakone.

Kot tretje je konferenca povdarjala, da ni pravilno, ako se taki zakoni, ki eminentno zadevajo naše gospodarstvo, hočejo uveljaviti brez predhodnega zaslišanja gospodarskih zbornic. Končno je konferenca sklenila, da vsem narodnim poslancem in senatorjem dostavi pismeno svoje stališče z zahtevo, da se v bodoče taki zakoni morajo prinašati le s predhodnim zaslišanjem zakonitih predstavnic našega gospodarstva.

Poseganje občin v pravice trgovcev

Gremij trgovcev v Mariboru je naslovil kot zakoniti zastopnik trgovskih interesov na svojem področju mestnemu načelnstvu dvoje vlog, v katerih se poteguje za pravice svojih članov. Ti vlogi se glasita sledeče:

a) Prodaja bencina potom mestne občine.

Vedno česče se pritožujejo mariborski trgovci z bencinom, da jim dela Mestna občina potom svojega avtobusnega podjetja s prodajo bencina brezprimerno konkurenco, vsled katere ima na eni strani občina velike izgube, na drugi strani pa uničuje legalno trgovino.

Da ima občina pri tej kupčiji ogromne izgube, dokazujejo inserati, s katerimi se je pred nekaj dnevi razglasilo, da oddaja mestno avtobusno podjetje bencin po Din 5'70 liter. Iz kalkulacije, katero je prejel gremij od enega izmed tuk. trgovcev pa sledi, da stane bencin od Standard Oil Comp., katerega ima tudi občina:

bencin, spec. teža 0-735	Din 7'70
cesterina	> 0-03
dovoz za sode	> 0-01
odvoz polnih sodov	> 0-04
pol % kato	> 0-04
Skupaj Din 7-82	

Spec. teža 0-735 krat 7-82 znaša lastna cena za liter Din 5'75, k čemer pa ni všteti delavcev, ne najemnina za skladišča odnosno sesalke, kakor tudi ne davki.

Ker ima mestna občina isto režijo, ako ne celo večjo, katero se pa ne upošteva, češ, režijo itak plačujejo mestni davkoplačevalci, je popolnoma jasno, da dela občina pri tej kupčiji občutne izgube in torej ni čudno, ako izkazuje mestni avtobusni promet s takim gospodarstvom ogromen deficit.

Ker spadajo gospodarski krogi mesta med največje njegove davkoplačevalce, nikakor ne more gremij takega gospodarstva odobravati in dopuščati, tem manj, ker gre ne samo za mestne finance, marveč tudi za konkurenco proti trgovstvu. Značilno je, da je mariborska občina edina v državi, ki se ukvarja s te vrste kupčijo, še značilnejša je pa konkurenčna borba proti svojemu domačemu trgovstvu, katerega uničuje s tem, da prodaja bencin v izgubo samo zaradi tega, da bi pritegnila to trgovino nase. Ako bi imela ta trgovina namen, da bi občina pri bencinu za svoje pasivno avtobusno podjetje kaj zaslužila, bi nam bilo to še kolikortoliko umljivo, v danem pri-

meru nam je pa to početje popolnoma nerazumljivo.

Za enkrat se zadovoljuje gremij s tem pismenim protestom, ako pa tega početja ne bo konec, bo gremij stopil pred javnost, da se bo vedelo, zakaj je Mestni avtobusni promet tako pasiven in na kak način se meče na cesto denar mestnih davkoplačevalcev.

b) Prodaja vencev po organih mestnega pogrebnega zavoda.

Na trgovski gremij so se obrnili trgovci s cvetlicami in vrtnarji s pritožbo, da pošilja Mestni pogrebni zavod pri pogrebnih naročilih tudi vence. Ti so po poizvedbah prišli do ugotovitve, da pogrebni zavod teh vencev sploh ne naroča pri za to poklicanih obratih, temveč jih izgotavlja in dobavlja neka ga. Kos, žena občinskega sluga, ki nima nikakega obrtnega dovoljenja in torej za tako obratovanje ne plačuje nikakih davkov.

Občina vendar ni zato tukaj, da svoje davkoplačevalce oškoduje, nasprotno jih ima pri vseh dobavah podpirati, zato se naproša, da opisano početje takoj odpravi in krivce kaznuje.

Nadalje bi bilo pripomniti, da je vrtnarija Olepševalnega društva tukaj zato, da skrbi za olepšavo mesta in parkov, ne pa, da dela konkurenco drugim podjetjem te vrste s tem, da prodaja svoje pridelke na trgu po taki ceni, ki ni v nikakem skladu s cenami onih obrtov, ki so podvrženi vsem možnim davčnim in socialnim dajatvam in morajo iz tega tudi živeti. Tudi druga mesta imajo olepševalna društva in vrtnarije, niti eno pa ne prodaja svojih pridelkov na trgu in je Maribor v tem oziru izjema.

Ob enem prosi gremij za rešitev pritožbe zaradi nereda na trgu z dne 24. februarja t. l. št. 139/32. Gremijalno načelstvo se je prepričalo, da se nahajajo na trgu še vedno izvenmariborski prekupčevalci, ki nimajo za Glavni trg v Mariboru nikakega obrtnega dovoljenja. Opozorilo se je na to nezakonitost organe tržnega nadzornika, ki pa pravijo, da je Mestni svet odločil, da sme prodajati na trgu jajca in druge predmete vsadko, četudi ima od kod drugje obrtni list. Za take odločitve pa ni Mero-dajen Mestni svet, temveč obrtni zakon in je radi tega potrebno, da dobi gremij tozadevno uradno rešitev.

Nadaljevanje na 2. strani.

Stanje naše lesne industrije in trgovine

Sekretariat Društva narodov je sklical v Ženevi konferenco strokovnjakov vseh v pošte prihajajočih držav, na kateri naj bi se ugotovil sedanji položaj na svetovnem lesnem trgu.

Konferenca si je vse delo razdelila na dva dela in sicer: na proučevanje produkcije in trgovine z lesom v notranjosti vsake države s posebnim ozirom na sedanjo krizo na eni strani ter na drugi strani, kaka sredstva naj bi se podvzela, da bi se če že ne odstranile, pa vsaj omilile posledice sedanje gospodarske depresije.

Kakor znano so našo državo zastopali na tej konferenci kot strokovnjaki ing. Lenarčič, prof. Marjanovič in prof. Ulmanski, ki so zagovarjali interese in potrebe jugoslovanske lesne industrije in trgovine ter svoja izvajanja podprli z obširnimi referatom, ki ga v naslednjem podajamo:

I. Gozdna industrija in lesna trgovina.

A. Produkcija.

Najnovejša statistika nam kaže, da je naša gozdna površina veliko večja, kot pa to kaže prvotne cenitve. Ta razlika je nastala radi tega, ker v delu države niso še zaključena katastralna dela ter da slone zato še vedno podatki odpadajoči na ta del države na približnih cenitvah, katere pa so sedaj točnejše. Druga težkoča izhaja iz dejstva, da niso gotove gozdne površine po gozdnem zakonu izključno namenjene lesni produkciji, temveč morajo ostati vedno pogozdene iz splošnih razlogov, izvirajočih iz narave zemlje (vpliv gozdov na klimo, vodo, trdnost terena itd.). Pri nas imamo polno krševitih terenov in pokrajin, ki imajo vse karakteristične znake gozdnih pokrajin, katere pa morajo iz prav istih javnih interesov ostati vedno pokrite z gozdovi, kajti služijo tudi drugim namenom, tako predstavljajo predvsem obširne pašnike za ovce in koze.

Radi tega uvrščajo nekateri v statistiki te pokrajine med pašnike, medtem ko jih drugi štejejo med gozdove, vsled česar nastajajo gotove razlike v statističnih podatkih. Toda če upoštevamo, da te pokrajine ne predstavljajo nikake važnosti za lesno produkcijo, ki bi bila objekt mednarodne trgovine, tedaj lahko trdimo, da te razlike v statističnih podatkih ne bodo nikaka ovira pri reševanju problema, o katerem bo govora v pričujočem ekspezuju.

Celokupna gozdna površina zavzema 7.720.015 ha. V teh številkah niso vštete krševite pokrajine, goličave, peskovite pokrajine, pašniki, neobdelana zemlja itd., kar spada pod gozdni zakon in zavzema površino kakih 2-7 do 3 milj. ha.

Z ozirom na vrsto lesa je vsa površina tako-le razdeljena: čisto igličevo drevje 11-6%, sama hrastovina 18-2%, bukovina 24-3%, mešano listnato drevje 30-2%, listnato in igličevo drevje mešano 15-7%.

Prav tako služi mnogo lesa za kritje lokalnih potreb (gradbeni les, drva, listje), vsled česar ne predstavlja ta les nikake važnosti raz vidik gozdne eksploatacije, sem spadajo hoste (1.965.083 ha), in trnje (997.620 ha); upoštevati moramo torej le visoko rastele gozde (in deloma srednje rastele), kar predstavlja površino kakih 4-7 milj. ha gozda. Upoštevati pa moramo pri tem, da je velik del visokega gozda še mlade ali vsaj srednje starega porekla ter da je za izkoriščanje važen le prav star gozd. Ta pa pokriva površino komaj kakih 2.374.000 ha, kar odgovarja približno 30% celokupne gozdne površine.

Druga važna činjenica, s katero mora gozdna eksploatacija računati, je letni pomladek, kajti umno gozdno gospodarstvo izkorišča le obresti kapitala, naloženega v gozdu, ne dotika pa se kapitala samega. Kar se tega tiče lahko trdimo, da

* Glej poročilo g. ing. Lenarčiča v zadnjem Trgovskem listu.

znaša letni pomladek toliko, kolikor znaša povprečni evropski letni pomladek, ki je kaka 2 m³ na ha; računamo torej lahko s povprečno letnih kakih 15 milj. m³ lesa. V prvih povojnih letih je eksploatacija nekoliko prekoračila to številko, kajti posekali smo okroglo 18 milj. m³ lesa, od katerega smo ga doma porabili 13 milj. m³ in le ostalo izvozili.

Končno je treba upoštevati še kdo je lastnik lesa. V tem pogledu ne moremo še dati točnih podatkov, kajti dela tičoč se servitutnih gozdov na ozemlju bivše Bosne-Hercegovine niso še končana, kakor tudi niso še ugotovljene točne meje med državnimi, občinskimi in privatnimi gozdovi na teritoriji stare kr. Srbije. Radi tega se zdi, da je odstotek državnih gozdov prekomeren (okroglo 47%), med tem, ko občinski gozdovi obsegajo samo 19%, privatni pa 34%. Ko bodo omenjena dela zaključena, se bo odstotek državnih gozdov skrčil v korist občinskih, računa pa se, da bo še vedno ostalo državi do 30% gozdov. Prav tako bo do gotove mere skrčen tudi odstotek privatnih gozdov, ko bo končno izvedena agrarna reforma, na podlagi katere bodo mnogi gozdovi veleposestnikov eksproprijirani v korist države in krajevnih edinic.

Sicer pa je po raznih pokrajinah različno razmerje med lastniki gozdov. Tako so n. pr. udeleženi v Sloveniji privatni lastniki pri eksploataciji z okroglo 95%, med tem ko državni in občinski gozdovi komaj s 5%. V Savski banovini participirajo občinski gozdovi z okroglo 50%, privatni s 30% in državni z okroglo 20%. V Bosni se izvršuje približno 60% letne sečnje v državnih gozdovih, ostalo pa v privatnih gozdovih in onih, ki spadajo pod servitute.

To razlikovanje je važno pri vprašanju omejitve sečnje, katera se priporoča kot dobro sredstvo za ublažitev sedanje krize.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Sveže najfinejše norveško
RIBJE OLJE

iz lekarne

Dr. G. Piccoli-ja
v Ljubljani

se priporoča bledim in slabotnim osebam

MEDNARODNI BORZNI INDEKS

Oblikovanje tečajev v svetovnoborzni efektni kupčiji je bilo v tednu od 23. do 30. aprila zopet v znamenju navzdolžne tendence. Od 11 borz, kojih tečaji so zaznamovani v spodnji tabeli, je utrpelo osem zopet nove zgube; Zürich je ostal nespremenjen, dočim sta se mogla Berlin in Stockholm proti pričakovanju okrepiti; to sta oni dve borzi, ki sta v zadnjem letu največ trpeli. — Iz mednarodnih efektnih borz izračunjeni mednarodni borzni indeksi je v omenjenem tednu padel na novo globinsko točko 34 odstotkov, pri čemer je indeks od konca leta 1927 enak 100. V septembru 1931 je bil indeks še 44,4% (neposredno pred opustitvijo zlatega standarda v Angliji), na koncu leta 1930 je bil 65,6% in na koncu septembra 1929, torej pred znano oktobersko baisse v New Yorku, celo 106,3%. Tu podamo seznam indeksov enajstih borz:

Konec leta	Začetek	23. 4.	30. 4.
1927 = 100	1929	1932	1932
Berlin	113,6	20,0	21,3
London	102,6	35,1	33,5
Pariz	156,8	58,1	57,8
Bruselj	133,8	28,1	27,3
Amsterdam	104,5	21,7	20,9
Stockholm	109,5	8,3	9,0
Zürich	101,0	37,5	37,5
Dunaj	91,4	36,1	35,7
Praga	108,3	48,4	45,8
Milan	124,0	55,5	52,3
New York	137,3	34,0	33,2

Vidimo, da je bil padec najbolj občuten v Pragi in v Milanu, ki sta se doslej razmeroma še dobro držala.

**Smotreni trgovci in industriji
čitajo vse dobavne razpise, ki jih
redno prinaša naš list. Dobar
potom javnih licitacij se more
udeležiti vsak trgovec in vsak
producent! Čitajte in ne opuščajte
ugodnih poslovnih prilik, ki
vam jih nudijo udeležbe na javnih
licitacijah!**

Ob šestdesetletnici dr. Antona Korošca

Gospodarstvo je v najožji zvezi z živim življenjem, saj je njegov bistveni del, ki skrbi za materialne dobrine. Predstavniki gospodarstva so vedno stremeli za tem, da so imeli v lastnem interesu stike tudi s politiko, ki je v stanu izdatno vplivati na njegov dobrobit in ki je v zadnjih desetletjih pri nas tesno spojena z osebnostjo vodilnega slovenskega politika g. dr. Antona Korošca.

Radi tega kot glasilo slovenskega gospodarstva ne moremo neopaženo mimo važnega življenjskega jubileja, ki ga obhaja dne 12. maja t. l. g. dr. Korošec, eden največjih Slovencev.

G. dr. Korošec se je že zgodaj pričel uveljavljati v našem političnem, posvetnem in gospodarskem življenju. Po svojih odličnih sposobnostih je izvrševal smotreno in uspešno ne le dolžnosti, katere mu je naložilo zaupanje volilcev, ampak je preko tega imel pred očmi tudi interese celokupnosti. V zasledovanju tega cilja si je veliko prizadeval, da postavi trde temelje za srečno in vedro bodočnost slovenskega ljudstva.

Preko združništva, kateremu je posvečal tekom svojega uspehov polnega življenja posebno pozornost, je bil vedno v stikih z gospodarstvom, za katerega težnje in prizadevanje je kazal

vedno polno umevanje. Na čelu Zadrugne zveze v Ljubljani in glavne zadrugne zveze v Beogradu je posebno pospeševal naše kreditno združništvo, ki se je pri nas po njegovem prizadevanju razvilo v močno vejo slovenskega gospodarstva.

Še v ožje stike s slovenskim gospodarstvom pa je stopil g. dr. Korošec v svojem političnem udejstvovanju. Tudi v politiki je imel pred očmi interese slovenskega gospodarstva, pa naj je bilo to na Dunaju ali v Beogradu, kjer je zavzemal odlična vodilna mesta v naši vladi. Bil je rade volje na razpolago, kadar so se k njemu zatekli predstavniki gospodarstva, da ga detajlno informirajo o križih in težavah ter ga prosijo za pomoč, katere ni nikdar odrekel. Imel je vedno dobro voljo pomagati gospodarstvu in ga podpreti v njegovih težnjah. Gospodarstvo mu je hvaležno za naklonjenost, v kateri mu je pomagal ob marsikateri nepriliki in nevolji.

V imenu slovenskega gospodarstva gospodu jublantu ob njegovi šestdesetletnici iskreno čestitamo in želimo, da ga ohrani Bog našemu narodu v skrbi za njegov dobrobit do skrajnih mej človeškega življenja.

Nadaljevanje članka: Poseganje občin v pravice trgovcev

Tudi je mariborska specialiteta, da smejo na našem trgu prodajati kmetje svoje pridelke ves dan. Povsod bodisi v Ptuj, Celju, Ljubljani, Zagrebu itd. smejo prodajati kmetje na trgu samo dopoldne odtodno do 11. ure, ostali čas pa na trgu samo domači branjevci in branjevke. Potrebno je torej, da se v Mariboru tudi v tem oziru napravi enkrat red, ker morajo vendar tudi branjevke, ki so po večini pristojne v Maribor, tudi živeti, ne pa, da morajo vse na starost ali beračiti ali pa biti na breme občine v raznih hiralnicah.

c) Odgovor mestnega načelstva.

Na navedeni vlogi je mestno načelstvo z dopisom z dne 28. aprila 1932 št. 6036/32 odgovorilo sledeče:

»V prigibu se vračata naslovu tamk. vlogi z dne 21. aprila 1932, št. 305/32 in z dne 26. aprila 1932, št. 311/32 s pripombo, da mestno načelstvo na te dve vloge, kakor tudi na druge vloge, ki bodo sestavljene v takem tonu, ne more odgovoriti.

Mestno načelstvo radevolje daja vsem korporacijam in tudi privatnikom pojasnila na vsa vprašanja in pritožbe, morajo pa te biti sestavljene v dostojnem tonu.

Po želji gremija priobčujemo obe vloge z odgovorom vred s pripombo, da zadeve, za katere gre, tako globoko posegajo v interese mariborske trgovine, da njihovo meritorno obravnavanje ne more biti odvisno od »tona« v katerem so pisane. Odgovor, kakor ga priobčujemo, bi bil upravičen še le, ako bi se po uradni preiskavi izkazalo, da so v vlogah podani očitki neosnovani.

Gibanje števila zavarovancev pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani

V začetku aprila se je začela gospodarska kriza zboljševati kakor je razvidno iz sledečih rubrik:

Datum	Število članov	Absolutni padec napram letu
		1931 1932
1. IV.	72.399	16.254 22.973
5. IV.	72.242	16.152 24.065
10. IV.	73.799	14.797 23.025
15. IV.	74.831	15.558 22.436
20. IV.	75.979	16.104 21.081
25. IV.	77.045	16.486 19.794
30. IV.	78.346	16.017 19.907

Zboljšanje gospodarskih razmer je faktično večje nego kažejo gornje številke. Radi določb finančnega zakona 1932/1933 je OUZD izgubil tekom aprila ca. 2000 zavarovancev (državnih dnevničarjev, državnih honorarnih uslužbencev itd.) Brez teh sprememb bi bil padec koncem aprila za ca. 2000 članov manjši nego je zgoraj navedeno.

Kaj je pravi vzrok zbolšanju krize, je težko reči. Mogoče je to samo reakcija velike gospodarske depresije, ki se je začela v sredini avgusta 1931 in je trajala do začetka aprila 1932. V tem kratkem času je šlo članstvo OUZD-a za štiri in pol leta nazaj. Mogoče je vzrok neutemeljena panika pred inflacijo. Mogoče je pa to tudi prvi simptom bližajočega se konca sedanje gospodarske krize. Končno je mogoče tudi sodelovanje vseh teh momentov.

Število prijav in odjav pri posameznih ekspoziaturah je bilo naslednje:

Prirast oziroma padec članov od marca do aprila 1932:

Ekspoziatura	absolutno	relativno
Kočevje	+ 110	+ 6,33%
Maribor	+ 441	+ 3,62%
Ljubljana	+ 846	+ 3,50%
Ptuj	+ 66	+ 2,73%
Slovenjgradec	+ 60	+ 2,65%
Celje	+ 394	+ 2,36%
Novo mesto	+ 53	+ 1,90%
Zagorje	+ 32	+ 1,22%
Kranj	+ 47	+ 0,60%
Trzin	- 41	- 1,70%
Murska Sobota	- 56	- 1,94%
Skupaj OUZD	+1952	+ 2,67%

Ljubljanska borza

Tečaj 9. maja 1932.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2274,82	2286,18
Berlin 100 M	1333,97	1344,77
Bruselj 100 belg	787,90	791,84
Budimpešta 100 pengő	—	—
Curij 100 fr.	1097,35	1102,85
London 1 funt	205,79	207,39
Newyork 100 dol., kabel	—	—
Newyork 100 dolarjev	5582,63	5610,89
Pariz 100 fr.	221,33	222,45
Praga 100 kron	166,23	167,09
Stockholm 100 šved. kr	—	—
Trst 100 lir	288,12	290,52

Čitajte in razširjajte
»TRGOVSKI LIST«!

Po svetu

Radio Corporation of America je dossegla v prvem letošnjem četrtletju 503 tisoč dol. čistega dobička proti 1.566.000 v isti dobi lanskega leta.

Banka za zunanjo trgovino d. d. v Berlinu bo znižala na obnem zboru delniško glavnico od 10 milijonov mark za 7 milijonov na 3 milijone.

Nezaposlenih ladij v Hamburškem pristanišču je bilo 1. maja 181 s 696.000 brutotonami. V mesecu aprilu se je položaj nekoliko zboljšal.

Nad 50 inozemskih tvrdk se je v Angliji naselilo v zadnjih dveh mesecih; 45 jih je pričelo že obratovati.

Sladkorno borzo v Liverpoolu bodo te dni zaprli; vzrok je splošna gospodarska kriza in pa difference s sladkorno borzo v Londonu.

Uvoz premoga v Francijo bodo nanovo omejili za 10 odstotkov, pa so ga že v letih 1928-30 omejili za 30 odstotkov. Sedaj je omejen tudi uvoz koksa.

Obtok bankovcev v Avstriji je bil po zadnjem izkazu Narodne banke v znesku 1112 milijonov šil. krit z 21,1 odstotki.

Zlate zaloge Francoske banke so dossegle 77.682 milijonov frankov, obtok bankovcev v Franciji je izkazan z 82.774 milijoni, kritje vseh obveznosti s 70,33 odstotki.

Angleška carinska predloga je bila 5. t. m. sprejeta v parlamentu z veliko večino (405 : 70).

Konkurzov v Avstriji je bilo v aprilu na novo otvorenih 96, poravnalnih postopanj 379.

Brezposelnost v Avstriji je padla v drugi polovici aprila za 20.000 na 304 tisoč oseb (lani ob tem času 247.000).

Mednarodni kartel cevi je zaključil svoje zborovanje v Pragi. Šlo je za tekoče zadeve, načelnih zaključkov ni bilo.

V Donawitzu je vsled nakopičenih zalog surovega železa in vsled težkoč pri nabavi deviz prenehal obratovati zadnji plavž. Sedaj v vsej Avstriji ne dela noben plavž več.

Italijanske državne fnance zkazujejo že dvemilijardni deficit. Hočejo še nadalje znižati vse izdatke, razen onih za vojsko in za odplačevanje dolgov.

Banka za mednarodna odplačila zaključuje svoje drugo poslovno leto zelo ugodno; čisti dobiček je zvišala od 11-19 na 15-20 milijonov švic. frankov. Dividenda ostane 6-odstotna.

Vse zasebne plovne družbe v Turčiji hočejo fuzionirati z državno plovno družbo. Fuzija se bo izvršila po prihodu turškega odposlanstva iz Rusije.

Nova najdišča radia v Kanadi bodo postavljena pod državno kontrolo in ne bo pripuščena nobena inozemska družba.

Ufa je sklenila z angleško družbo Goumont British Pictures Corporation pogodbo, ki ji dovoljuje izdelavo nekaj angleških filmov, s čimer bo prodira v vse dežele, kjer se angleško govori.

General Motors so svojo četrtletno dividendo zopet znižali, od pol dolarja na četrt dolarja, pa je bila že prej močno znižana.

O veliki bančni fuziji v Londonu se v zadnjih dneh mnogo govori; spojita naj se Barclays Bank ter Bank of London and South America.

V avstrijski kovinski industriji ni nastopilo v aprilu in maju ono poživljenje, ki so ga pričakovali; zlasti manjša stavbna zaposlenost se zelo pozna.

Kovanega denarja v Nemčiji je bilo na koncu aprila za 1628,8 milijonov mark.

Rusija je nakupila kanadske pšenice 40.000 ton, avstralske 7000 ton. Kupila bo še 100.000 ton. Pšenica gre iz Avstralije in Kanade direktno v Vladivostok.

Rumunska petrolejska družba Astra Romana (skupina Shell) je zaključila preteklo leto z zgubo 124 milijonov lejev; glavnica je 2034 mil. lejev, rezerve 1218 mil.

Banka Litve je znižala obrestno mero od 7% na 7%.

Gospodarska kriza v U. S. A. je najbolj označena po dejstvu, da je nesla dohodnina v prvih desetih mesecih tekočega bilančnega leta le 600 milijonov dolarjev proti 1200 milijonom v isti dobi preteklega leta.

Tujski promet in naše občine

(Referat dr. Brileja na seji županske zveze 20. IV. 1932.)

(Konec.)

Ce si ogledamo posebej statistične podatke v Dravski banovini, vidimo da je imela naša banovina v letu 1930 — 117.357 obiskovalcev, od katerih jih je bilo 68.265 Jugoslovancev in 49.092 inozemcev ali 58 odstotkov Jugoslovancev in 32 odstotkov inozemcev. Tudi pri nas v Sloveniji tvorijo glavni kontingent tujcev Avstrijci, ki jih je prišlo leta 1930 k nam 20.196, kar znaša 17 odstotkov vsega tujkega prometa sploh. — Za njimi prihajajo Nemci z 10.117 obiskovalci ali 8 in pol odstotka, dalje Čehoslovaki z 6313 gosti ali 5,3 odstotka, nato Italijani z 4688 obiskovalci ali 3,9 odstotka, dalje Madžari s 3165 obiskovalci, kar znaša 2,6 odstotka celokupnega tujkega prometa. — Ostale narodnosti so zastopane z manj znanimi številkami, tako je prišlo iz balkanskih držav 551 gostov. 300 Angležev, 382 Francozov, 416 Poljakov, 967 Severo-Amerikancev (!), 249 Norvežev in še neki maloštevilni gostje iz Azije, Afrike in Avstralije. — Se enkrat je treba torej poudariti, da so naša jugoslovanska letovišča in kopališča obiskana predvsem in v pretežnem številu od naših domačih, jugoslovanskih gostov, ki tvorijo precej nad polovico splošnega obiska, in da so med inozemci po vrstnem redu in številnosti najbolj zastopani Avstrijci, za njimi pa Nemci, Čehoslovaki, Madžari, Italijani. — Vsi ti jugoslovanski in inozemski obiskovalci so prenočevali pri nas (v dravski banovini l. 1930) vsega skupaj 789.882 krat, kar pomeni, da je vsak obiskovalec prenočeval pri nas povprečno sedemkrat ali bival povprečno 7 dni v naših krajih. — Največ nočevanj izkazuje Bled, namreč 165.476 ali 20 odstotkov (eno petino), za njim Rogaska Slatina 107.888 ali skoro 14 odstotkov, nato na tretjem mestu Ljubljana s 70.628 prenočevanji ali 8,8 odstotki, dalje Kranjska gora s 57.227 nočevanji ali 6,7 odstotki, Dobrna 44.895 nočevanj ali 5,7 odstotka, nato Jezersko z 10.000, Bohinjska Bistrica z 8800, Kamnik s 5900 nočevanji itd. (Nadaljnih podatkov nimam.)

Se marsikaj zanimivega in poučnega nam pove statistika, vendar se ob tej priliki ne moremo spuščati v nadaljne podrobnosti. Na kratko se hočemo pečati še z eno važno okoliščino in to je z ekonomskim učinkom tujkega prometa v Sloveniji (ali Dravski banovini) v l. 1930. — Kakor sem že omenil, smo pri določevanju ekonomskega učinka tujkega prometa vezani na ocenjevanje, ker nimamo zaenkrat boljših in zanesljivejših pripomočkov. — Oceniti hočemo samo približno one vsote, ki so jih pustili domači in inozemski gostje v naših letoviščih in zdraviliščih, pri tem se ne bomo ozirali na stroške vožnje v letovišče in nazaj (torej zaslužek države). — Ako vzamemo, da je pri 117.357 obiskovalcih, ki so v l. 1930 skupno 789.882 krat prenočevali v raznih krajih, tujko prometnih krajih Slovenije, pri povprečni penziji 60—120 dinarjev, vsak obiskovalec potrošil dnevno povprečno 100 dinarjev, dobimo vsoto 78.988.200 Din. K temu moramo prišteti še one izdatke, ki se v redno penzijo ne vračunavajo, to je pijača, kopališke takse, izdatki za zabave, gledališče, izlete ter razne potreščine. Ako računamo te izdatke pri vsakem gostu le na 200 Din tekom cele dobe bivanja pri nas (ki znaša, kot sem že preje omenil, povprečno 9 dni) — bi to zneslo nadaljnih 23.470.400 dinarjev. — Vsega skupaj torej približno in okroglo 100 milijonov dinarjev. Od te vsote bi odpadlo na Bled približno 20 milijonov dinarjev, na Rogasko Slatino 14 milijonov, na Ljubljano 8-8 milijona, na Kranjsko goro 7 milijonov, na Dobrno 5 milijonov 700.000 itd., ostalo pa se razdeli na ostale manjše kraje, letovišča in zabavišča Slovenije. — Povdariti moram, da je to le na podlagi ne prav zanesljivih statističnih podatkov izvedena približna cenitev in da sem vzel raje nižje kot pretirane številke pri izdatkih.

Splošno od l. 1924. pa do letos tujski promet v Jugoslaviji stalno narašča. Od 189.000 domačih in tujih obiskovalcev v l. 1924., ki so prenočevali 1.570.122 krat, izkazuje statistika v l. 1930. impozanten napredek 551.659 obiskovalcev s 3.392.785 prenočevanji. Strokovnjaki cenijo, da so vsi ti obiskovalci v l. 1930. potrošili pri nas 1 milijardo dinarjev. Čeprav je ta ce-

nitev po mojem mnenju morda za polovico previsoka, je vendar že 500 milijonov vsota, ki je vsega spoštovanja in uvaževanja vredna. V Sloveniji se tujski promet po prevratu tudi stalno dviga, le lansko leto je pokazalo — bržčas že radi gospodarske krize — nekoliko upadka.

Na ta način postaja tujski promet za vso našo državo in za pasivne pokrajine kot so Dalmacija in Dravska banovina še prav posebej od leta do leta važnejši gospodarski činitelj, ki zahteva največje pozornosti in temeljitega študija. — Gotovo je, da imajo pri nas v Sloveniji še mnogi kraji pogoje za tujski promet, čeprav so to pogoje gospodarstva do danes gojili le v zelo skromni meri ali je sploh še niso pričeli gojiti. — Pomislimo samo na zimski sport, ki se je prvotno izvajal samo v Bohinju in kranjskogorski okolici; danes se na tem polju že zelo udeležujejo Bloke, Notranjska okrog Logatec, Rakeka in Cerknice, Zasavje ter Dolenjska okrog Višnje gore in Ribnice, dalje Pohorje itd. Vsako leto se odkrivajo nova polja in z njimi nova tujsko prometna področja.

Pa tudi poletni tujski promet bi se dal pri nas še marsikje uvesti in povečati. Pri tem je seveda treba pomniti dvoje: prvič, da naši, mali, lepi kraji na Dolenjskem, Štajerskem in Notranjskem, ki do danes še nimajo ali nimajo izdatnega tujkega prometa, zaenkrat lahko privabijo le domače obiskovalce, goste iz raznih krajev, predvsem iz juga Jugoslavije. Videli smo, da zaenkrat inozemski tujski promet tudi v naših največjih letoviščih (razen v Primorju) nikjer ne prevladuje nad domačim. V alpskih krajih, pri nas v Dravski banovini pa so in bodo bržčas vedno ostali Jugoslovani (naši lastni državljani) najštevilnejši gostje. Zato morajo seveda naša nastajajoča letovišča vso svojo pozornost in propagando posvetiti predvsem domačim obiskovalcem. Gotovo je, da za Zagrebčana, Beograščana, Subotičana itd. pomeni partedensko bivanje v Sorški ali Poljanski dolini, v naših mičnih dolenjskih mestih in vaseh (vzemimo n. pr. Kostanjevico, Novo mesto z okolico itd.), Savinjsko dolino itd.) lep in prijeten oddih, a predvsem: cenen oddih. Ti naši manjši kraji, naše v tujko prometnem pogledu še ne odkrito, maloznano podeželje lahko pridobi iz naše domovine one slabše situirane, a vendar solidne goste, ki ne zmorejo bivanja v naših glavnih, a za marsikoga predragih letoviščih. In tako Bled, Rogaska Slatina, Kranjska gora in Bohinj nikakor ne izčrpavajo vseh tujko prometnih možnosti, ki nam jih nudi naša država. Poleg teh letovišč, ki imajo že utrjen sloves in svojo stalno publiko, lahko dobro živi še precej manjših krajev, ki danes nimajo še morda drugega kot naravne pogoje za ugoden razmah tujkega prometa.

Seveda je treba s krepko roko poseči v razvoj stvari in porabiti vsa sredstva, ki so se izkazala kot učinkovita za privabljanje tujcev. Kakor je treba v vsako podjetje najprej nekaj investirati, predno se more zahtevati od njega dobiček, tako je treba posamezne kraje za tujski promet šele pripraviti in šele nato pričeti z reklamo, ne pa narobe kot se to dela marsikje. — Vsi vemo, da ne zadostuje, če so v redu sobe in če je na razpolago dovolj hrane, kajti v sobah mora biti gorka in mrzla voda, kopalnice na razpolago, stranišča morajo biti absolutno v redu, hrana pa mora biti okusna in mnogovrstna. Gost se mora počutiti kot doma in — če le mogoče — še — bolje kot doma. Kajti ljudje gredo v letovišče zato, da se odahnejo in razvesele, da se počutijo in imajo tam v vsakem pogledu bolje kot doma. Kajti le pod tem pogojem je gost pripravljen plačati za stanovanje, hrano itd. več kot doma.

Šele, ko je v pogledu hotelirstva, gostilničarstva, higijene, zabave in zlasti cen vse preskrbljeno, urejeno in pripravljeno, lahko prične nastajajoče letovišče s skromno in previdno reklamo. Ta ne sme nikakor obetati več kot je možno nuditi. Kajti sicer razočarani tujec prične z ono nevarno, pogubonosno kontra-propagando, ki je že marsikateremu tujko prometnemu centru mnogo škodovala.

Da se takim nevarnostim izognemo, je treba organizacije in organiziranega dela. Vseposvot, kjer se prične z delom za tujski promet, se mora ustanoviti družba, odsek, komite obstoječ iz zainteresiranih faktorjev in drugih, v to delo kolikor toliko poučenih oseb, ki izvrše najprej vse priprave, premore obstoječe naprave in poskrbe za njih ustanovitev in izpolnitev ter razvijejo propagandno delo. — Za zunanjo propagando in za reševanje pre-

K prevodu »obrtnega zakona«

Tiskarna »Merkur« v Ljubljani je izdala v svoji zbirki »zakonov in uredb« zakon o obrtnih v posebni knjižici, in to po besedilu prevoda v »Službenem listu«. V tem prevodu se je naknadno ugotovilo več pomot, ki pa so bile medtem uradno popravljene. Da ustreže kupcem knjižice z obrtnim zakonom, je založila tiskarna »Merkur« poseben odtisec teh popravkov, ki jih dobe zainteresirani v tiskarni »Merkur« brezplačno, oziroma ob naročbi po pošti proti povračilu poštnine.

Ob tej priliki pa je umestno, da se glede na članke in člančice, ki jih je objavila, odnosno povzročila njih objavo »uprava Merkur« (Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6, II.) proti izdaji tiskarne »Merkur« z istočasno reklamo za svoj lastni prevod obrtnega zakona, ugotovi sledeče:

Prevod obrtnega zakona, ki je izšel v založništvu »uprave Merkur« je vse prej ko dovršen. V knjižici mrgoli raznih nem-čizmov (n. pr. »slučaj« namesto »primer«, »izpit polagati« namesto »opraviti« itd.); ustaljeni izrazi za ostro začrtane pravne pojme se svojevolično in brez stvarnega razloga prezirajo in nadomeščajo z drugimi, in niti to ne dosledno z istim izrazom, kar mora povzročati le zmedo (n. pr. za srbski izraz »mere bezbednosti« so v prevodu »mere javne varnosti«, »koraki za ohranitev javne varnosti«, »postopek varnosti« namesto »očuvanih odredb«, nadalje za srbski izraz »prinudno udruženje« »obvezno udruženje«, »prisilno udruženje«, »zaukazno udruženje«, potem »obrt«, »obrti« in zopet »obrt«, »obrti« itd. itd.).

Ker bi bilo preobširno, baviti se z vsemi nepravilnostmi, ki jih vsebuje omenjeni prevod »uprave Merkur«, bodi le na splošno ugotovljeno, da vsebuje knjižica še na vsaj 70 mestih druge, bistvene in pravni smisel kvareče napake, ki niso samo pomote, marveč pomenjajo povsem zgrešen prevod izvirnega besedila. — Seznan teh, vsaj najbistvenjših napak je interesantom na vpogled pri ravnateljstvu tiskarne »Merkur«.

ŠOLSKA VODSTVA POZOR.

Letošnji XII. Ljubljanski velesojem se vrši od 4. do 13. junija in pada torej še v šolsko leto. Šolska vodstva, posebno ona na deželi, naproša upravo Ljubljanskega velesoja, da naj svoje majske izlete tako uredi, da si bo mladina v zvezi z izletom zamogla ogledati tudi velesojem. Na velesojmu bo zbrano vse kar zamore zanimati tudi mladino, dvigati njen narodni ponos in bistriti njen razum. Za učence vseh šol znižana vstopnina po Din 3.—, spremlja-joče gg. učiteljstvo je vstopnine prosto. Posebno opozarjamo na specialne razstave: tujko-prometno, higijensko, akvaristično, entimološko, umetniško, fotografsko, keramično, sadjarstvo in vrtnarstvo v stanovanju, perutnine in kuncev.

TRGOVCI! Širite »Trgovski list«.

Kdor dela za svoje glasilo, dela najuspešnejše za koristi svojega stanu in samega sebe.

Kdor ne podpira svojega glasila, zaničuje samega sebe in škodi skupnim interesom trgovstva.

mnogih drugih vprašanj in nalog je treba ozke zveze med posameznimi tujko prometnimi centri, treba je organizacije, ki skrbi za ceneno in smotreno zasledovanje skupnih koristi. In treba je seveda — vsaj spocetka — tudi nekaj idealizma in žrtev, ker uspeh ni vedno takoj posledica dela in prizadevanja.

Mislím, da nas naš ugodni naravni položaj nujno sili k temu, da se prično baviti s tujskim prometom kot važnim virom dohodkov tudi one občine, ki imajo pogoje, a dosedaj niso mogle in hotele pričeti z delom. — Sedaj nas silijo k temu tudi ekonomske prilike, ki zahtevajo delno preorijentacijo glede zaslužka in poklica: morda je v tujkem prometu izhod iz krize za premnoge, ki dosedaj še niso našli izhoda iz nje.

Viri: Dr. A. Bormann: Die Lehre vom Fremdenverkehr. Maks. Krauss: Fünfundzwanzig Jahre Fremdenverkehr. Archiv für den Fremdenverkehr (Berlin). (Vierteljahrsschrift des Forschungsinstituts für den Fremdenverkehr.) Statistika turizma v Jugoslaviji u 1930 (Putnik — Beograd).

Žalostna kronika

Društvo industrijecev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo okrožnico o otvorenih in odpravljenih konkurzi in prisilnih poravnah izven konkurza za čas od 21. do 30. aprila 1932.

A. OTVORJENI KONKURZI.*

Dravska banovina: Ahčan Rudolf, trgovec, Zagorje ob Savi; Höbl Tomaž, trg. z lesom, Sv. Primož nad Muto; Verčon Viktor, mizar, Solčava; Weit Vinko, čevljar, Domžale.

Primorska banovina: Alfircvič Ivan Petrov, trg., Šibenik; Hrkaloč Bude, opančar, Šibenik; Mehičević Zaim, mesar, Ljubuški; Stern Isidor, trg., Split; Tepša Ante pok. Ilije, pekar, Benkovac.

Drinska banovina: Pavlovič Dušan, trg., Sarajevo; Pužić i Maksimović, trg. Bogatič; Radulović T. Dušan, trg., Loznica.

Dunavska banovina: Grujić Velimir, trg., Bašaid; Mihajlovič P. Dragutin, trg., Kragujevac; Nikolić N. Vladislav, trg., Smederevo; Nikolić S. Života, trg., Aleksandrovac; Vukomanović Čedomir, trg., Vlakovac.

Moravska banovina: Džadžić Petar (zapuščina), Piroć; Karajović Živko, trg., Kruševac; Madić S. Dušan, krojač, Piroć; Matić Mihajlo, krojač, Kraljevo; Radovanović Isidor i sinovi, Kraljevo; Tucaković V. Vojislav, obučar, Kraljevo; Veljić Stevan, Piroć.

Vardarska banovina: Cakić Spira, šajkačar, Leskovac; Menković Kosta, hotelir, Veles; Mladenović Dimitrije, Bitolj; Rušković Todor, trg., Veles.

Beograd, Zemun, Pančevo: Vlajić Miodrag, trg., Beograd, Kralja Milana 58.

B. RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA.

Dravska banovina: Bizovičar Angela omož. Dolničar, Dravljje 129; Čmak Ivan, trg., Stravsnek, Sv. Matevž pri Braslovčah; Eisinger Vinko in Terezija, Črna pri Prevaljah; Finci Izidor, trg., Maribor; Füllerkrus Apolonija, trg., Maribor, Gosposka 1, Jeglič Karl, trg., Nova vas pri Mariboru, Kocbek Simon, trg., Sv. Ana pri Krembergu, Krajc Ivan, trg., Dol. Logatec, Iščer Ivan in Alojzija, trg., Šmarjeta pri Rim. Toplicah; Pisk Marija in Josip, trg., Ljupča pri Celju, Pozne Feliks, trg., Oplotnica; Rihar Ivana, trg., Ljubljana, Vodnikov trg; Senica Leopold, trg., Sevnica; Sarc Marija, modni atelije, Ljubljana, Rutarjeva 4.

Savska banovina: Fluger Isa, drogerija, Osijek; Frančič Antun, trg., Zagreb; Gregorinč Mirko, Štrigova; Kmetič Dragutin, trg., Karlovac; Kohn Aleksander, Zagreb, Ilica 92; Maravič Dušan, trg. i gost., Drežnica kraj Ogulina; Stič Slavko, posestnik, Sisak; Škunca Emanuel Franin, drogerist, Krk.

Vrbska banovina: Brukner Bernat nasl. M. Snicler i Kon, Banjaluka, Kotlić Nikola, krojač, Dobrljin; Kuprešanin Danilo, trg., Seškovac; Mečić Braća, trg., Banjaluka.

Primorska banovina: Banožić J. i M., Široki Brijeg; Jakupović Muhamed pok. Saliha, Mostar; Kraljević Mijo Matin, Grab; Milišević Stojan, trgovac, Mostar; Papež Stipan Simin, trg., Murter; Petrić Antun, trg., Šibenik.

Drinska banovina: Arnauta H. Ibrahima sinova, trg., Tuzla; Gaon Braća i drug, Sarajevo; Helmlinger Gašpar, trg., Zupanja; Hladecki Gustav i Sara Kabiljo, Sarajevo; Husić Braća, trg., Tuzla; Vujanović Dimitrije, gostilna, Privlaka; Zečević Gavro, krojač, Sarajevo.

Dunavska banovina: Emrich Georg, trg., Bački Brestovac; Glavaški Stevan in Milana roj. Racić, Novi Bečej; Jojkić Pajo, trg., Srbobran; Kreš, Hahn i Krelifaj, trg., Kula; Pantelić Branko Šandor, Vršac; Špućer Šandor i brat, trg., Sombor; Schenk Mor i Nina roj. Ser, trg., Novi Sad; Tanović i Obradović (Tanović Mladen), Kragujevac; Zeremski Vladimir, trg., Srbobran.

Beograd, Zemun, Pančevo: Dunavo-Posavska banka, Beograd; Mijatović i Momić, Beograd, Knez Mihajlova; Nićiforović Jovan, trg., Beograd, Čika Ljubina.

C. ODPRAVLJENI KONKURZI.**

Dravska banovina: Ban Ivan, trg., Jesenice, Grudnik Rudolf, Dravljje; Skupni Dom, reg. zadr. z o. z., Dravograd.

* Ostali podatki, n. pr. kdaj je ugotovitveni narok, katero sodišče je razglasilo konkurz (poravnava), kdo je konkurzni (prisilni) upravitelj, se izvedo v društvenem tajništvu.

** Vzrok, zakaj je bilo postopanje odpravljeno, se izve v društvenem tajništvu.

Savska banovina: Morgenstern Julius i sin, Daruvar.

Vrbaska banovina: Gjorgjević Gvozden, zemlj., Prnjavor.

Primorska banovina: Pupovac Mile, pok. Krste, Benkovac.

Drinska banovina: Gaon M. David, trg., Sarajevo.

Dunavska banovina: Goldstein Mošo, trg., Vel. Kikinda. Ivanjec Nikola star., trg., Nikolinci; Palko Nikola, trg., Nikolinci; Pisarević i Braća, Novi Sad.

Moravska banovina: Kostić Miloje, trg., Svilajnac; Zlatić T. Živojin, trg., Gruža.

Vardarska banovina: Dimitrijević i Prelić, knjižara, Skoplje; Redžepović Salim, trg., Gnjilane; Spasiković Petar, trg., Štip.

D. ODPRAVLJENE PRISILNE PORAVNAVE.

Dravska banovina: Ahčan Rudolf, Zagorje ob Savi; Berhard Gustav, trgovec, Maribor, Aleksandrova cesta; Cesar Karl, lesni trgovec, Otiški vrh 107, First Asta roj. Tančič, Ivanjkovec; Kolbezen Franc, trgovec, Celje; Lah Marija, trgovka, Maribor, Pobreška 8; Mravlje Anton, trg., Podpeč; Perkić F. & Pollak, Maribor; Senica Marija, trg. in posest., Šmarje pri Sevnici; Trojnar Tomo, trgovec, Sv. Martin na Muri.

Savska banovina: Hoffman Julio, Zagreb, Jelačićev trg; Ivanić Florijan, Domači proizvod rublja, Sl. Brod; Kisić Adolf i sin, Slav. Brod; Kohn Samuel, trg., Našice; Malinarić Antun Antunov, čevljar, Krk; Ožbolt Franjo, Spanovica; Pavelić Ivana vd. i Miroslav Pavelić, Zagreb; Piller Vojislav, Djakovo; Tatalović i Priskić, Sušak; **Vrbaska banovina:** Ostojić Braća, Prijedor.

Primorska banovina: Kuvač Sime i drug, Šibenik; Stern Isidor, trg., Split.

Drinska banovina: Gjekić Sima, krznar, Vinkovci.

Zetska banovina: Galić Bartul, slašičar, Dubrovnik; Hajon Irma, trg., Dubrovnik; Ortolani Petar, trg., Dubrovnik.

Dunavska banovina: Božović Sava, obučar, Smederevo; Drajs Petar in Barbara roj. Schumacher, Budisava; Erdeg Gjorgja Jelisaveta, trg., Titel; Fischer J. i sin, Novi Sad; Kohn Simon, Subotica; Levan udova Lajoša roj. Regina Krauser, Stari Bečej; Martinko Julij, trg., Novi Sad; Obadov Bogdan, trg., Srbobran; Pavlović Venedel, Kula; Sekulić Vojin, trg., Stari Bečej; Spitzer Josif, Vel. Kikinda; Tomić Miloš, kovač, Turija.

Vardarska banovina: Panević Braća, trg., Sv. Nikola (Štip).

Dobava-prodaja

Dobave. Direkcija državne železarnice Vreš-Majdan sprejema do 11. maja t. l. ponudbe glede dobave 45.000 kg moke; do 25. maja t. l. pa glede dobave 3500 kub. m kisika. — Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 19. maja t. l. ponudbe glede dobave risalnih potrebščin, električnega materijala in 500 kg cilindričnega olja. — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 19. maja t. l. ponudbe glede dobave 10.000 kg riža in 20.000 kg cvsa. — Dne 27. maja t. l. se bo vršila

pri Komandi mornarice, ekonomski oddelk v Zemunu licitacija glede dobave 12.500 parov čevljev. — Dne 10. junija t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu ofertna licitacija glede dobave signalnega materijala. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 3. junija t. l. se bo vršila pri tehničnem oddelku pri Sreskem načelstvu v Gospiču ofertna licitacija glede dobave cevi in armatur za vodovod. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Oddaja zakupa restavracije na postaji Jesenice se bo vršila potem licitacije dne 16. junija 1932 pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani. (Oglas je v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dobave. Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 25. maja t. l. ponudbe glede dobave ognjegasnih cevi in motvoza. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani). — Dne 13. maja t. l. se bo vršila pri Komandi bregalniške divizijske oblasti v Štipu licitacija glede dobave 11.000 kg petroleja. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi.)

Dobava masti. Dne 10. maja t. l. se bo vršila pri Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija glede dobave 5000 kg masti. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi.)

Tržna poročila

Tržne cene v Ljubljani dne 2. maja 1932. Govedina: v mesnicah po mestu I. vrste 12, II. vrste 10 Din; na trgu: 1 kg govejega mesa I. 10 do 12, II. 8 do 10, III. 6 do 8, jezika 12, vampov 8 do 10, pljuč 6 do 8, jeter 6 do 12, ledic 6 do 12, možganov 8 do 20, loja 2 do 5 Din. — 1 kg telečjega mesa I. 14 do 16, II. 10 do 12, jeter 20, pljuč 12 Din. — 1 kg prašičjega mesa I. 14 do 18, II. 9 do 12, pljuč 8 do 10, jeter 12 do 16, ledic 20 do 22, glave 6 do 8, parkljev 4 do 6, slanina trebušne, domače 10, praške 12, sala 14, mešane slanina 10 do 11, slanina na debelo 10-50, masti 13 do 15, šunke (gnjati) 18 do 20, prekajenega mesa I. 16, II. 12 do 14, prekajenih parkljev 5 do 7, prekajene glave 8 do 10, jezika 20 Din. — 1 kg kostrunovega mesa 6 do 10, jagnjetine 16 do 18, kozličevine 20, konjskega mesa I. 6, II. 4 Din. — 1 kg krakovskih klobas 22, debrecinskih 22, hrenovk 22, safalad 20, posebnih 20, tlačenk 15, svežih kranjskih 25, polprekajenih kranjskih 24, suhih kranjskih 30, prekajene slanina 15 do 16 Din. Piščanec 20, kokoš 25 do 30, petelin 20 do 30, domači zajec, manjši 6 do 12, večji 14 do 20 Din. — 1 kg karpas 20 do 24, linja 24 do 30, ščuke 20 do 30, postrvi 50 do 55, sulca 50, klina 15 do 20, mreže 10 do 15, pečenke 10 do 12 Din. — 1 liter mleka 2 do 2-75, 1 kg surovega masla 24, čajnega 28 do 36, masla 28 do 32, bohinskega sira 24 do 26, sirčka 5 do 7, eno jajce

0-50 do 0-75 Din. — 1 liter starega vina 16 do 18, novega 10 do 14, čaša piva 3 do 3-50, vrček piva 4, steklenica piva 5 do 6 Din. — 1 kg belega kruha 4, polbelega 3-50, črnega 3, rženega 3, navadna žemlja 0-50 Din. — 1 kg luksuznih jabolk 10, jabolk I. 8, II. 5, III. 4, ena oranža 2 do 2-50, limona 0-75 do 1, 1 kg rožičev 8, fig 10 do 16, dateljnov 24 do 44, mandeljnov 40 do 60, orehov 5 do 6, luščenih 14 do 16, suhih češpelj 6 do 12, suhih hrušk 5 do 8 Din. — 1 kg kave Portoriko 72 do 76, Santos 48 do 52, Rio 42 do 46, pražene kave I. 100, II. 80, III. 56, kristalnega belega sladkorja 13-50, v kockah 15, kavne primesi 8, riža I. 8 do 10, II. 6 do 7, 1 liter namiznega olja 16, jedilnega 14 do 15, vinskega kisa 4-50, navadnega 2-50, morske soli, debele 2-50, drobne 2-75, celega popra 60, mletega 62, paprike III. vrste 24, sladke paprike po kakovosti 36, 1 liter petroleja 7, 1 kg testenin I. vrste 9-50, II. vrste 7-50, pralnega luga 2-50, čaja 60 do 80 Din. — 1 kg moke št. 0 na debelo 305 do 330, na drobno 3-50, št. 2 na debelo 285 do 310, na drobno 3-25, št. 4 na debelo 245 do 275, na drobno 3, št. 6 na debelo 200 do 225, na drobno 2-50, kaše 4, ješprenja 5, ješprenjčka 6 do 10, otrobov 1-25 do 1-75, koruzne moke 2-50 do 3, ko-

ruznega zdroba 3 do 4, pšeničnega zdroba 5 do 6, ajdove moke I. 6, II. 5, ržene moke 3-50 do 4 Din. — 1 q pšenice 175 do 190, rži 210 do 220, ječmena 200 do 220, ovs 185 do 210, prosa 190 do 210, koruze 155 do 165, ajde 180 do 190, fižola ribničana 275, prepeličarja 350, 1 kg graha 6 do 8, leče 6 do 12 Din. — 50 kg premoga 30, 1 tona premoga 440 do 445, 1 m³ trdih drv 100 do 125, mehkih drv 70 Din. — 1 q sladkega sena Din 80, polsladkega 75, kislega 60 do 70, slame 50 do 60. — 1 kg ajserice italijanske Din 10, motovilca 8 do 9, radiča 6 do 7, poznega zelja 2 do 3, rdečega zelja 3 do 4, kislega zelja 2-50 do 3, ohrovt 2 do 3, karfiol 6, kolerab podzemljice 1-25 do 1-50, špinache 7, graha v stročju 14 do 16, čebule 4 do 5, česna 8 do 12, krompirja 1-25 do 1-50, repe 0-60 do 0-50, kisle repe 2, korenja 1 do 4, peteršilja 4, zelenjave za juho 4 do 5.

Brezposelnost v Češkoslovaški je padla v aprilu od 634.000 na 539.000 oseb ali za 15 odstotkov. Pred letom dni je znašala 297.000 oseb, pred dvema letoma 80.000, pred tremi leti 43.000 in pred štirimi 40.000 oseb.

Razpis.

Društvo »Trgovska akademija« v Ljubljani razpisuje oddajo **zidarskih, železobetonskih ter težaskih del, mizarskih del, kleparskih del, krovskih del, pleskarskih del, slikarskih del, vodovodno instalacijo, napravo centralne kurjave, električno instalacijo, steklarskih del, ključavničarskih del, polaganje linoleja in parketov ter**

pečarskih del

za zgradbo trgovske akademije in dvorazredne trgovske šole na vogalu Bleiweisove ceste in Simon Gregorčičeve ulice v Ljubljani.

Načrti, proračuni in splošni gradbeni pogoji se dobe v Zbornici za TOI pri tajniku dr. Pretnarju od 11. maja 1932 dalje med uradnimi urami.

Zapečateni ponudbe je vložiti s tozadevnim napisom do dne 23. maja t. l. do 12. ure opoldne v Zbornici za TOI pri tajniku dr. Pretnarju.

Društvo »Trgovska akademija« v Ljubljani.

Predsednik:
Ivan Jelačin l. r.

Tajnik:
Dr. Josip Pretnar l. r.

VELETRGOVINA
A. ŠARABON
V LJUBLJANI
priporoča specerijsko blago, več vrst žganja, moko ter
deželne pridelke, kakor tudi raznovrstno rudniško vodo
Lastna pražarna za kavo in mlini
za dišave z električnim obratom
Telefon št. 2666 Ceniki na razpolago!

MIROSLAV ZUPAN - Ljubljana
GRADBENO
PODJETJE IN TEHNIČNA PISARNA •••

STAVBENIK Poštni ček, račun št. 12.834 Telefon št. 2103
Beton, železobetonske vodne zgradbe, arhitektura ter vsakovrstne visoke
zgradbe itd. • Sprejemanje v strokovno izvršitev vseh načrtov stavbne
stroke • Tehnična mnenja • Zastopstvo strank v tehničnih zadevah

KLIŠEJE

vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše
klišarna
ST-DEU
LJUBLJANA
DAIMATINOVA 13

Oglašajte
v »Trgovskem listu«!

Priporočamo Vam
PUCH-KOLESA
ki so vedno na prvem mestu! Dobe se po
solidni ceni, tudi na obroke, le pri trvdki
IGN. VOK LJUBLJANA
: KRANJ :
NOVO MESTO

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklam-
ne, časopise, knjige, večbar-
vni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA 31-23
Tel. 25-52 Telegram: Tiskarna Merkur

Ureja dr. IVAN PLESS. — Za Trgovsko-industrijsko d. d. »MERKUR« kot izdajatelja in tiskarja: O. MICHALEK, Ljubljana.